

“Maksud eser ise mısra-ı berceste kâfidir.”

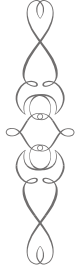
KISSA ANLATMAK, DARB-I MESEL SÖYLEMEK

BU BÖLÜMDE:

- Hisse imiş kıssadan ehl-i dile maksûd

(Ayrıca bakınız: Nükte ve hiciv; Söz Cevheri)

“Allah bes, baki heves”

Hisse imiş kıssadan ehl-i dile maksûd

659. Bir ehl-i sühan ki ede tahsîn
Bin çarh deger o beyt-i rengîn
Şeyh Galib

Şiirden anlayan birinin takdir ettiği güzel ve renkli bir beyit bin dünyaya bedeldir.

660. Çün hisse imiş kıssadan ehl-i dile maksûd
Maksûd nedir anla bil ey ârif-i dâna
Rûhi-i Bağdâdî

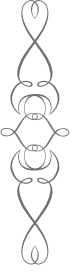
dâna: Bilgili, bilen, malûmatlı, âlim.

Bilen insan için kıssadan maksat hisse almaktır; ey bilen (veya biliyorum diyen) insan, (kıssadan maksadı) bil, anla artık!

Kıssa anlatan çok insana rastlarız, maksatları hisse almak değil, adam çekiştirmek, dedikodu yapmak, eğlenmek ve insanları kısa yoldan, bazen hissettirmeden kötülerdir.

Bizde bilhassa Bektaşî fıkraları adı altında anlatılan şeyler bazen kıssayı maksadından çıkarır. Böylelerinin, Bektaşî fıkraları ile yapmaya çalıştıkları, doğrudan eleştirmekten korktukları belli bir inancı yermek veya açıkça konuşmaktan çekindikleri yahut açıkça yaymaktan korktukları inanç ve hayat tarzını kolay yoldan yaymaya çalışmaktır.

661. Eđer maksûd eserse mısırâ-ı berceste kâfîdir
Aceb hayretteyim ben Sedd-i İskender hususunda
Koca Râgıp Paşa

Maksat eser ise güzel bir mısra yeterlidir; (gerçek böyleyken) İskender Seddi gibi uzun uzadıya manzumeler yazılmasına hayret ediyorum. (Bu beyit hakkında; Ünlü Beyitler bölümünde, ilk mısraya göre alfabetik sırada, açıklama bulunmaktadır.)

662. Sözde darbü'l-mesel iradına söz yok amma
Söz odur âleme senden kala bir darb-ı mesel
Nâb î

Şiirde atasözü kullanmak güzel ve hoştur, ancak asıl hüner, insanın kendisinden sonraya kalacak ve atasözü olacak değerde söz söyleyebilmesidir.

